

Spiralni putevi vremena

Aleksandar Imširagić

Istok i Zapad pričaju svoje priče, koje se često razlikuju, ali se uvek dopunjavaju. Takva je i priča o velikim svetskim razdobljima – kada dva sistema spojimo u celinu, postajemo mnogo bliži celovitom znanju zapisanom u važnim tekstovima...

Oduvek su ljudi pokušavali da objasne vezu između astronomskih pojava i događaja na Zemlji – bilo kroz pojedinca, čiji je život smatran usko povezanim sa kosmičkim zbivanjima, bilo kroz život zajednice (ili čitave civilizacije), čiji se uspon i pad povezivao sa „znamenjima“ sa neba.

U svemu ovome tražio se neki smisao i pravilnost. Posebno su Indoevropljani, grupa naroda koji su nekada naseljavali dobar deo Evrope i Azije, bili skloni da na istoriju i ljudske poslove primenjuju zakone cikličnosti koje su uočili u prirodi. Astrologija, kao nauka koja je tada najviše govorila o povezanosti čoveka, ljudskog društva i univerzuma, ostavila je za sobom i učenja o ciklusima velikih istorijskih razdoblja. Na Zapadu se, tako, govori o astrološkim „dobima“, a na Istoku o razdobljima, odnosno „jugama“.

Astrološka doba

Što se tiče zapadne astrologije, sigurno ste već više puta čuli izjavu da se nalazimo “na pragu Doba Vodolije”. O čemu se zapravo radi?

Kako astrolozima, tako i astronomima poznata je činjenica da se početkom proleća Sunce u odnosu na Zemlju nalazi negde na početku sazvežđa Riba, (što znači da se nalazimo u Dobu Riba) ali da se, usled takozvane precesije, ono polako pomera unazad ka sazvežđu Vodolije. Iako se, naime, radi o veoma sporom kretanju, ipak nam proleće (kao astronomski i prirodni početak godine) svake godine “klizi” unazad kroz zodijska sazvežđa. Usled toga, svakih 2250 godina imamo novo astrološko Doba, koje daje karakter životu tog vremena u skladu sa dominantnim znakom. Tako je, na primer, eru Riba (iz koje izlazimo) karakterisao zatvoren sistem gledanja na život, vezan pre svega za određeni religiozni koncept – što čini glavnu karakteristiku znaka Riba.

Pun krug kroz sva sazvežđa zodijaka precesija napravi za oko 27000 godina (za koje se izmeni

svih dvanaest astroloških Doba). Dakle, trenutno se još uvek nalazimo u sazvežđu Riba, ali smo sve bliže Vodoliji. Stoga je, posebno na Zapadu, danas veoma prisutna ideja o skorom ulasku u Doba Vodolije, dobu koje definiše potpuno novi životni stil. Taj epohalni prelaz treba da bude karakterisan većom slobodom među ljudima, razvojem ličnog identiteta ali i univerzalnosti, “žarkom” intelektualnošću i, posebno – razvojem svesti.

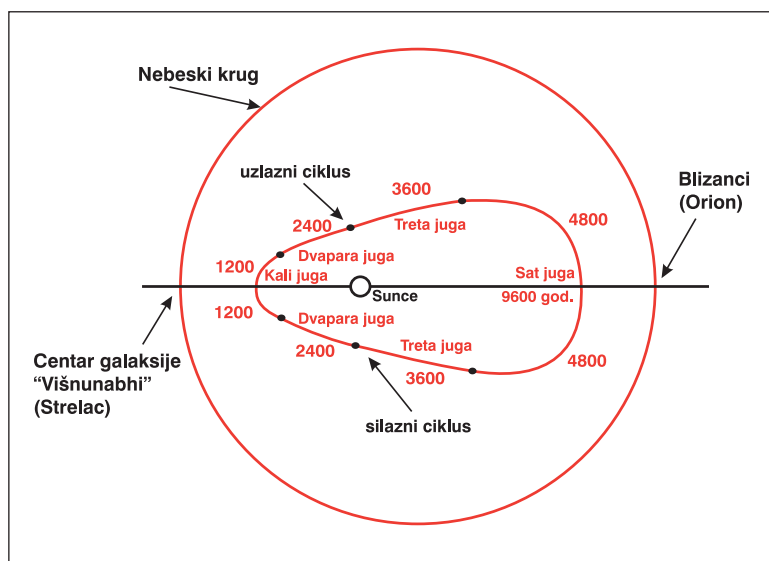
Juge – razdoblja sveta

Ako sad, sa druge strane, pogledamo Istok, zapažićemo da se protok velikih vremenskih intervala određuje takozvanim jugama – vremenskim periodima koji definišu, zapravo, kvalitet života.

Vedska kosmologija deli razdoblja sveta na četiri juge. Sat juga je Zlatno doba, kad prevladava znanje i mudrost i kada se živi u miru, sreći i blagostanju. Kali juga je suprotnost Sat jugi – to je vreme neznanja i patnje. Još postoje Treta juga, kad je znanje na visini, ali ne tako kao u Sat jugi i Dvapara juga koja je slična Kali jugi, ali ne tako loša. Svaka juga je različitog trajanja. Kali juga traje najkraće, Dvapara je dvostruke dužine, Treta trostruke, a Sat juga četverostruke dužine Kali juge. Međutim, koliko zapravo traje Kali juga, predmet je rasprava.

Neka tumačenja Bhagavad Gite spominju trajanje od 432000 godina za Kali jugu, što trajanje ostalih juga produžava na milione godina. Takođe, izvesni vedski tekstovi spominju 3100. godinu pre Nove ere kao početak Kali juge. Ako su ove dve informacije tačne, to bi značilo da smo tek zakoračili u dugo, dugo, razdoblje mraka. Ovo je, mora se priznati, prilično pesimistična vizija koja je nekako ipak našla svoje mesto u umovima ljudi. To nije teško shvatiti, budući da smo preživeli dva svetska rata, glad i katastrofe, kao i moralni i duhovni pad civilizacije u celini...

Međutim, pitanje je koliko su ciklusi koji traju milionima godina smisleni u pogledu opstanka ljudskih civilizacija, a pogotovu života pojedinca. Ako vam se čini da u svemu ovome nešto nedostaje, u pravu ste. Mnoge prirodne pojave u odvijaju se u ciklusima koji u sebi sadrže kraće cikluse (Sunčeva godina sastoji se iz 13 Mesečevih ciklusa, koji sadrže 29,5 dnevnih ciklusa...). Zar ne bi bilo logično da unutar ovog velikog ciklusa vremenskih razdoblja postoje kraći ciklusi, koji bi bili primereniji trajanju ljudskog veka i civilizacija?

**Ciklus kretanja „Tamnog pratioca“
oko Sunca uzrokuje cikluse**

Kako nastaju juge?

Vedska teorija koja objašnjava nastanak juga zasniva se na određenim astronomskim podacima od kojih su neki danas naučno dokazani, a neki još nisu.

Danas je poznato da se centar naše galaksije, gledano sa Zemlje, nalazi na početku sazvežđa Strelca. Zanimljivo je da su ovaj podatak posedovali ljudi vedske Indije pre više hiljada godina. U vedskim tekstovima se ovo središte galaksije naziva Višnunabhi – “Višnuov pupak”. Radi se, naime, o gustoj skupini zvezda koje ljudsko oko ne može da vidi. Cela galaksija okreće se oko tog mesta, a prema načelima vedske astrologije – iz njega dolazi život Sunčevom sistemu, baš kao što sa Sunca dolazi život Zemlji.

Postoji, međutim, nešto što tvrdi vedska astrologija, a što je za nas novo: naše Sunce ima svog “tamnog pratioca”! Evo i njegovog vedskog opisa: „iako manji od Sunca, on je snažniji i potpuno taman; iz njega ne dolazi ništa, ali sve se u njemu gubi“. Da li vam ovo zvuči poznato? U današnje vreme, „tamnog Sunčevog pratioca“ možemo slobodno nazvati „crnom rupom“. Mada nema kon-

kretnih dokaza o njenom postojanju (uostalom, nemoguće ju je videti), postoje astronomski podaci o odstupanjima

u putanjama udaljenih planeta, Neptuna i Plutona. Prema nekim mišljenjima, ova odstupanja bi se mogla objasniti gravitacionim uticajem neke velike mase u relativnoj blizini Sunčevog sistema.

Sada možemo objasniti nastanak juga na sledeći način: tamni pratilac kreće se oko Sunca i

to po elipsoidnoj putanji. Kad se Tamna zvezda nađe između Sunca i Višnunabhija, onda smeta blagotvornom uticaju centra galaksije na Sunčev sistem. U to vreme je na Zemlji Kali juga. Kad se Sunce udalji od Tamne zvezde, Višnunabhi je potpuno otvoren i na Zemlji je Sat juga.

Jedan obilazak ove crne rupe oko Sunca traje 24000 godina – što je blisko ciklusu precesije od 27000 godina, koji se koristi u zapadnoj astrologiji kada se opisuju svetska Doba. Radi se o dva različita ciklusa, ali povezanost između njih postoji (što ćemo uskoro objasniti) i upravo ona uzrokuje duže cikluse juga.

Smena razdoblja

Rekli smo da postoje četiri juge, koje istočna (posebno indijska) tradicija koristi za opisivanje karaktera vremena. Logično je zaključiti da se tokom ovog ciklusa od 24000 godina, koliko je “Tamnom pratiocu” potrebno da obiđe Sunce, promene sve četiri juge. Ipak, za to vreme se promeni osam juga, odnosno dva ciklusa po četiri – jedan uzlazni i jedan silazni. Kao što se može videti na slici – kad se crna rupa nađe između Sunca i centra galaksije (Višnunabhija), na Zemlji je Kali juga. Kada se u svom elipsoidnom kretanju malo udalji od ose koja spaja Sunce i centar galaksije, Tamna zvezda više ne smeta tako jako i uticaj znanja je veći.

Potrebno je hiljadu dvesta godina da bi se crna rupa pomerila od tačke u smeru centra galaksije do tačke gde se završava Kali juga. Tada počinje Dvapara juga. Nakon 2400 godina (koliko traje

Šta je precesija?

Precesija je pojava koja se javlja kod svakog tela koje se vrti oko svoje ose. Obično se ilustruje primerom čigre (zvrka), koja, kad je zavrtime, posle nekog vremena osim rotacije oko ose dobija još jedno kretanje. U stvari, primećujemo da se kreće upravo njena osa, koja svojim zamišljenim krajem u vazduhu ispisuje krug.

Pošto je Zemlja upravo takvo telo koje se okreće oko svoje ose, to znači da i ona poseduje precesiono kretanje. To kretanje je vrlo sporo, tako da njena osa opiše pun krug za 27000 godina. Dakle, nagib Zemljine ose prema ekliptici nije konstantan, već se menja! Mada Sunce ostaje na istom mestu u odnosu na ekliptiku, a Zemlja se „naginje“, nama se čini kao da tačka Sunčeve ravnodnevnice „šeta“ po sazvežđima, boraveći u svakom od njih po 2550 godina.

ova juga), ulazi se u Treta jugu. To je već deo puta kad je Tamna zvezda daleko od centra galaksije i stanje se znatno poboljšava. Ipak, otvorenost nije potpuna. Treta juga traje 3600 godina, a zatim počinje vreme kada je crna rupa zaista daleko i to traje 4800 godina. To je Sat juga i ona dostiže svoj vrhunac kada se ovaj tamni pratilac nalazi tačno nasuprot Galaktičkom centru, ali sa druge strane Sunca.

Od ove tačke počinje silazni ciklus, i to Sat jugom koja ponovo traje 4800 godina. Dalje se sve nastavlja obrnutim redom: Treta juga od 3600 godina, Dvapara juga od 2400 godina i Kali juga od 1200 godina. Završetkom Kali juge u silaznom ciklusu, opet počinje uzlazni ciklus i to ponovo Kali jugom.

Gde smo sada?

Vratimo se na početak priče o jugama, gde smo pomenuli ustaljeno mišljenje da je dužina ovih perioda mnogo veća, tačnije – 432000 godina za Kali jugu. Stvar je u tome što postoji mnogo vrsta svetskih razdoblja ili juga. Neka su kraća, neka duža, a međusobno su spiralno strukturisana – jed-

na unutar drugih. Osnovno načelo juga vezano je za kretanje “Tamnog pratioca” oko Sunca – tako nastaju kraće juge. Središnja tačka takve Kali juge počinje kada se tamni partner nalazi na početku sideralnog sazvežđa Strelca (odnosno, tačno između Sunca i centra galaksije). Prema vedskim izvorima, on se nalazio nasuprot tom položaju (u Blizancima) 11700. godine p.n.e, kada je bio vrhunac Sat juge. Nakon 12000 godina (što je pola ciklusa), “Tamna zvezda” je došla između Sunca i galaktičkog centra, što je označilo vrhunac kraće Kali juge i kraj silaznog ciklusa, a to se desilo oko 300. godine nove ere. Odavde se lako može izračunati da je Kali juga (uzlazni ciklus) trajala do oko 1500. godine, a da se mi već oko 500 godina nalazimo u uzlaznoj fazi Dvapara juge.

Već smo naglasili da se juge međusobno najviše razlikuju po količini znanja o prirodnom zakonu koje je u tom vremenu dostupno ljudima na Zemlji. Međutim, i među jugama istog imena postoje razlike, zavisno od toga da li se nalaze u uzlaznom ili u silaznom delu ciklusa.

Smatra se da tokom silaznih ciklusa juga čovečanstvo više živi u prošlosti, uživajući u rezultatima pređašnjih razdoblja. Tako je većina kultura pre Hrista, za čije postojanje znamo, bila okrenuta unazad, slaveći davno prohujala vremena. Sa druge strane, kulture u uzlaznim razdobljima (u kome se i mi nalazimo) okrenute su prema napred; one se šire, izgrađuju i napreduju. Zanimljivo je da je završetak poslednje uzlazne Kali juge i početak Dvapara juge smešten tačno u vreme (šesnaesti vek) neposredno pre početka zapadne civilizacije. Napredak nauke i žeđ za znanjem koji su se tada ispoljili mogu se astrološki objasniti smanjenjem “uticaja” koji Tamni pratilac ima na Sunce. Udaljavajući se od Višnunabhija, on oslobađa put svetlosti Galaktičkog središta, koja podstiče razvoj znanja. Ipak, Dvapara juga u naše vreme tek počinje, pa se tromost i tupost Kali juge još uvek oseća.

Doba i juge

Lepo, a gde su tu svetska Doba na osnovu precesije, koja se koriste u zapadnoj astrologiji? Šta je sa Dobom Vodolije u koje treba uskoro da uđemo? Ova Doba takođe postoje, ali ona više nagoveštavaju razliku u stilu življenja, nego u nivou svesti – što naglašavaju juge. Doba Riba započelo je oko

300. godine nove ere, a Doba Vodolije počinje oko 2550. godine (nakon 2250 godina).

Dakle, izgleda da imamo dva sistema, od kojih jedan opisuje horizontalnu osu promena (Doba), a drugi vertikalnu osu (juge). Zanimljivo je da je Doba Riba započelo u istom periodu kad je Kali juga bila u svom vrhuncu. S obzirom na to da se ova dva ciklusa (ciklus Doba i ciklus juga) razlikuju za 3000 godina, vrhunac Kali juge ne poklapa se uvek sa početkom Doba Riba, već može pasti u, praktično, bilo koje razdoblje.

Duže juge

Zbog razlike u dužini ova dva ciklusa, onog precesije i onog kojim se kreće „Tamni pratilac“, ista juga i isto Doba ne padaju u isto vreme. Međutim, možda se to ponekad ipak događa. Zapravo, ako ta dva ciklusa počnu na jednom mestu, možemo izračunati koliko puta treba svaki od njih da se ponovi da bi ponovo došli na isto mesto – i to će biti njihov ritam. To nije teško izračunati: za 216000 godina, ciklus precesije se ponovi 8 puta ($8 \times 27000 = 216000$), a ciklus „Tamnog pratioca“ 9 puta ($9 \times 24000 = 216000$). Toliko, zapravo, traje duža Kali juga. Ipak, kao što u kraćim razdobljima postoje uzlazni i silazni ciklusi, tako je i u dužim – zato dve Kali juge, koje se odvijaju jedna za drugom, ukupno traju 432000 godina – što konačno odgovara dužini koja se tradicionalno pripisuje Kali jugi.

Sad smo već veoma blizu da sklopimo mozaik. Ostalo je još pitanje kada je počela velika Kali juga? Astrološki gledano, pre oko 13000 godina Galaktički centar – vedski Višnunabhi – se poklapao sa tačkom letnje dugodnevnicе. Prema vedskoj astrologiji, takve situacije uvek donose velike transformacije. Jer, iako je Galaktički centar izvor znanja, on je takođe i izvor isceliteljske sile. A za isceljenje je potreban preobražaj. Sasvim je moguće da je tada, velikim katastrofama uzrokovanim „grčenjima majke Zemlje“, te potopom koji se po svemu sudeći tada dogodio, zbog čega su nestale civilizacije, a s njima i veliko znanje – počelo dugačko razdoblje Kali juge.

Svetlost u razdoblju mraka

Da rezimiramo. Ciklus precesije uzrokuje svetska Doba. Ciklus „Tamnog pratioca“ uzrokuje kraće juge. Njihova kombinacija uzrokuje duže juge. U svemu tome značajnu ulogu ima Galaktičko središte, koje se nalazi na početku sideralnog sazvežđa Strelca i gotovo u tački zimske kratkodnevnicе. Istorijski izveštaji o razdoblju od pre oko 13000 godina, kao i određene astronomske činjenice, daju naslutiti da je tada počelo dugo razdoblje Kali juge, koje će trajati bar 216000 godina, a verovatno 432000 godina. S druge strane, mi se već oko 500 godina nalazimo u kraćoj uzlaznoj Dvapara jugi. Kako sve to tumačiti?

Važno je imati na umu da duga razdoblja, ona koja se mere stotinama hiljada, pa i milionima godina, nemaju tako veliki uticaj na život pojedinih civilizacija, a posebno na život pojedinca. Dakle,

Proračun početaka velikih svetskih razdoblja

Silazni ciklus

Sat juga	11700.	6900.
Treta juga	6900.	3300.
Dvapara juga	3300.	900.
Kali juga	900. p.n.e.	300. n.e.

Uzlazni ciklus

Kali juga	300.	1500.
Dvapara juga	1500.	3900.
Treta juga	3900.	7500.
Sat juga	7500.	12300.

iako je razumno prihvatiti da svi mi delujemo u jednom dužem razdoblju „mraka“, morali bismo biti sposobni da vidimo i živimo svetlost, već kako nam to dopuštaju okolnosti kraćih razdoblja, kao i naša slobodna volja. Kao svesna i slobodna bića, mi posedujemo mogućnost razmišljanja i voljnog usklađivanja sa zakonima prirode. Ako to učinimo, onda će nam svako razdoblje, kako god se ono zvalo, dati blagoslov za učenje i napredak.